

Revisionsplan 2018

FASTSTÄLLD 2018-02-22

Innehållsförteckning

Innehåll

1.	Revisorernas uppdrag	3
1.1	Samordnad revision	3
1.1.1	Revisionens mål	4
1.1.2	Revisionsplan	4
2.	Grundläggande granskning.....	5
2.1	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll.....	5
2.2	Dialog med nämnderna (gruppbesök).....	5
2.3	Information.....	6
2.4	Studiebesök.....	6
2.5	Beslutade fördjupade granskningar.....	6
	IT-säkerhet.....	6
	Arbetet med förebyggande av oegentligheter.....	7
	Granskning av konsultanvändning	7
	Beslutsunderlag	8
	Idrottsaktiviteter – jämställt utbud och deltagande samt socioekonomiskt utbud	8
	Kontroll av kvalitet i hemtjänsten	9
	Bakgrund	9
	Förstudie - Södertäljelyftet	9
2.6	Uppföljning av tidigare granskningar	10
2.7	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen	10
	2.7 Granskning av delårsbokslut och delårsrapport.....	10
	2.8 Granskning av årsbokslut och sammanställd redovisning	11
4.	Lekmannarevisorer	12
5.	Övriga uppdrag.....	12

1. Revisorernas uppdrag

Revisionen i kommunen utförs av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. I Södertälje kommun biträds revisorerna av EY.

Kommunrevisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda politiker.

För att kunna ge underlag till ansvarsprövningen granskar revisorerna årligen all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden. Man granskar också kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag ur ett övergripande ägarperspektiv. I detta ingår även kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala företagen. Vidare ska bedömas om resultaten i delårsrapporten och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om i budgeten och planen för ekonomin under perioden.

Revisorerna prövar om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- nämndernas interna kontroll är tillräcklig

Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen.

Revisionen har också en främjande roll och ska genom sina granskningar bidra till att fullmäktiges mål och uppdrag fullföljs. Insatserna ska präglas av en god dialog med kommunens politiska och administrativa ledning.

1.1 Samordnad revision

Samordnad revision av kommunen och dess bolag är ett viktigt instrument för ägarens, det vill säga kommunfullmäktiges, kontroll och uppföljning. Lekmannarevisorerna i bolagen utses bland de förtroendevalda revisorerna. Dessa granskar den verksamhet som bedrivs i bolagen. Den samordnade revisionen ger förutsättningar att bedöma hur kommunen arbetar med ägarstyrning och förvaltningskontroll. Granskningen sker utifrån ett övergripande ägar-/styrperspektiv där kommunstyrelsens uppsikt är ett viktigt inslag.

Lekmannarevisorns uppgift i de kommunala bolagen är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig samt om anvisningar från bolagsstämman följs. Granskningen ska ske enligt god sed och resultera i en granskningsrapport med tillhörande granskningsredogörelse som presenteras för bolagsstämman via bolagens styrelser. Granskningsrapporten ska även fogas till revisionsberättelsen för kommunen och överlämnas till fullmäktige. Revisionen arbetar också för att få granskningsrapporterna mer formellt framställda och också att dessa ska bli en del av bolagens årsredovisningar.

1.1.1 Revisionens mål

Målen i granskningen är att:

- Genomföra revisionsinsatser med en hög kvalitet som bidrar till förbättringar och en ökad effektivitet i Södertälje kommuns verksamheter.
- Använda de tilldelade resurserna så effektivt som möjligt.
- Leva upp till god revisionsned i kommunal verksamhet och till kommunallagens intentioner.

1.1.2 Revisionsplan

Planering är en viktig del i revisionsprocessen. Revisionens resurser är begränsade och måste användas effektivt. Granskningarna inriktas därför på väsentliga områden där det kan finnas risk att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamheternas inriktning, förvaltning och redovisning. Med detta som utgångspunkt tillsammans med de direktiv som ges till nämnderna i Mål och Budget samt revisorernas kunskap från tidigare granskningar har väsentliga granskningsområden identifierats.

Den årliga granskningen bygger på en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt för att kunna bedöma om nämnder och styrelser har en tillfredsställande styrning och intern kontroll. Den årliga granskningen kan delas upp i grundläggande granskning, som omfattar alla nämnder och styrelser, samt fördjupad granskning, som omfattar specifika områden där revisorerna vill ha fördjupad kunskap och där tillräckliga revisionsbevis inte kan erhållas inom ramen för den grundläggande granskningen.

Revisionsplanen är revisorernas verksamhetsplan för 2018. Förändringar i planen kan komma att ske till följd av förändringar i omvärlden eller verksamhetens utveckling.

2. Grundläggande granskning

2.1 Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll

Revisionen följer löpande nämndernas arbete. Bevakningsansvaret är fördelat mellan revisorerna enligt följande:

- a. Kommunstyrelsen
  - a. *Samtliga bevakar kommunstyrelsens protokoll och handlingar. Särskilt ansvar har Christer Björk, Elisabet Komheden och Sören Lekberg*
- b. Utbildningsnämnden, Arbetslivsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden,
  - a. *Elisabet Komheden (gruppledare), Ester Rudolfsson Mattsson, Christer Björk*
- c. Socialnämnden, Omsorgsnämnden, Äldrenämnden
  - a. *Sören Lekberg (gruppledare), Bo Backlund, Jan Wattsgård*
- d. Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden och Miljönämnden
  - a. *Bo Fredriksson (gruppledare), Konrad Breidenstein, Simon Simonsson*
- e. Överförmyndarnämnden, Kommunalsnämnderna
  - a. *Severios Halef (gruppledare), Johanna Sällberg*

2.2 Dialog med nämnderna (gruppbesök)

En del i den grundläggande granskningen är gruppbesöken där revisorerna träffar företrädare för nämnderna. Inför respektive möte får nämnden information om vad revisorerna vill få information om. Följande generella frågor kommer behandlas för samtliga nämnder:

- Hur har KFs övergripande mål och brutits ned i relevanta mål för nämndens verksamheter, samt hur mäts måluppfyllelsen för dessa mål och återrapporteras till fullmäktige?
- Hur ser nämndens/styrelsens prognos ut för måluppfyllelse 2018 för verksamhet respektive ekonomi samt vilka åtgärder planeras utifrån målavvikelse?
- Nämndens riskanalys kopplat till verksamhet och ekonomi.
- Delegationsordning.
- Hur säkerställs att nämndens/styrelsens beslut blir klara, tydliga och dokumenterade?

Inför varje möte tas specifika frågeställningar som är relevanta ur revisorernas synvinkel fram. Dessa skickas till respektive nämnd i god tid innan mötena hålls.

Gruppbesöken ger, tillsammans med andra granskningsaktiviteter, underlag till ansvarsprövningen. De ger också underlag till att uppdatera väsentlighets- och riskanalysen och planeringen av revisionsarbetet kommande år. EY svarar för dokumentation och sammanfattning av träffarna.

2.3 Information

Ett sätt att följa verksamheten inom områden som bedöms väsentliga är att till revisorernas månatliga sammanträden bjuda in ansvariga förtroendevalda och tjänstemän för information. Under 2018 planeras bl a följande personer bjudas in:

- Stadsdirektören
- Ekonomidirektören
- Personalchef
- VD Tom Tits
- Ansvariga för projekt GPDR
- Socialdirektören

Informationstillfällena förbereds av EY som också svarar för dokumentationen. Dessa utgör också ett underlag vid ansvarsprövningen.

2.4 Studiebesök

Studiebesök planeras ske i någon/några verksamheter under året.

2.5 Beslutade fördjupade granskningar

Utifrån revisorernas risk- och väsentlighetsanalys har för närvarande följande fördjupningsgranskningar planerats för 2018.

IT-säkerhet

Bakgrund	År 2017 genomförde revisorerna en granskning av informationssäkerhet på övergripande nivå i kommunen. En mängd förbättringsområden noterades. För 2018 har revisorerna beslutat sig för att göra en fördjupad granskning av skydd mot intrång i systemen i några av de helägda bolagen. En viktig del av arbetet med IT-säkerhet handlar om att förstå olika hotbilder, hantera sannolikheter för att utsättas för skada samt att balansera kostnader för motmedel för skydd mot värdet av det man skyddar.
Syfte och inriktning	Granskningens syfte är att bedöma om de granskade bolagen säkerställer att det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll avseende skydd mot intrång i systemen.
Ansvarig nämnd	Telge Energi och Telge Nät samt Telge AB och Kommunstyrelsen.
Intervjuer	Granskningen sker genom dels dokumentgranskning, dels intervjuer med nyckelpersoner inom respektive bolag.
Ungefärlig tidplan	Rapportering juni 2018

Arbetet med förebyggande av oegentligheter

Bakgrund	<p>I flera perspektiv finns det risker för att kommunen utsätts för oegentligheter. Kommunstyrelsen och berörda nämnder behöver därför arbeta förebyggande med riskanalyser, styrning och kontroller för att reducera riskerna för oegentligheter. Man behöver även arbeta med upptäckande kontroller på ett systematiskt och strukturerat sätt.</p> <p>Att minska risken för oegentligheter är en mycket viktig del i verksamheten för många organisationer inte minst för offentliga aktörer. EY har lång erfarenhet av att utvärdera och förbättra den interna kontrollen samt genomföra riskanalyser med fokus på exempelvis rutiner och regelverk för att minska risken för avsiktliga och oavsiktliga fel.</p>
Syfte och inriktning	Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden, har säkerställt en god intern kontroll för att motverka, upptäcka och förhindra mutbrott och därtill kopplade oegentligheter i verksamheten.
Ansvarig nämnd	Granskningen kommer att vara avgränsad till ett av Södertälje kommuns byggprojekt dvs. till en entreprenad och till Södertälje kommuns Stadsbyggnadsnämnd.
Intervjuer	Kontorschefer och funktioner med ansvar för intern kontroll och funktioner som ansvarar för inköp, upphandling och leverantörskontakter samt myndighetsutövning.
Ungefärlig tidplan	Rapportering del 1 mars 2018

Granskning av konsultanvändning

Bakgrund	Södertälje kommun anlitat i betydande utsträckning externa konsulter inom en rad olika verksamheter. Kontroll och uppföljning av utförda tjänster och kostnader är av stor betydelse för att nå kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning. Kommunen (Telgekoncernen) har en särskild upphandlingsfunktion som ska utgöra ett stöd, och till viss del även en kontrollfunktion, vid upphandlingar och ingående i ramavtal med externa leverantörer. Revisorerna har i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat kontrollen och uppföljningen över konsulttjänster som ett riskområde.
Syfte och inriktning	Granskningens syfte är att bedöma kommunens rutiner för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de externa konsulttjänster som upphandlas och köps in till olika verksamheter.
Ansvarig nämnd	Kommunstyrelsen
Intervjuer	Ansvariga tjänstemän för upphandling samt en inledande registeranalys
Ungefärlig tidplan	Granskningen inleds i februari 2018 och rapporteras april/maj 2018

Beslutsunderlag

Bakgrund	Ärendeberedningsprocesser hos kommuner syftar till att ge nämnder, och i vissa fall fullmäktige, ett tillförlitligt underlag för besluten. Beredningarna har även en demokratisk funktion i och med att de ger medborgarna en möjlighet att följa ett ärendes behandling innan nämnd eller fullmäktige fattar beslut. En allsidig belysning av ärenden är av stor betydelse för medborgarnas förtroende för nämnder och fullmäktige och deras beslut. ¹ Bristande beredning kan efter laglighetsprövning leda till att nämndens beslut upphävs med hänvisning till att de inte har tillkommit i laga ordning.
Syfte och inriktning	Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsens, stadsbyggnadsnämndens, kultur- och fritidsnämnden, respektive äldreomsorgsnämndens ärendeberedningsprocess är ändamålsenlig och leder till fullgoda beslutsunderlag.
Ansvarig nämnd	Granskningen omfattar kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt äldreomsorgsnämnden.
Intervjuer	Ordförande, 2:e vice ordföranden och ansvariga tjänstemän på respektive kontor. Ytterligare intervjupersoner kan tillkomma under granskningen. Vi kommer att i granskningen välja ut 2-3 beslutsärenden per nämnd för en analys av beslutsunderlagen.
Ungefärlig tidplan	Rapportering april

Idrottsaktiviteter – jämställt utbud och deltagande samt socioekonomiskt utbud

Bakgrund	I Mål och budget för 2017-2020 anges att ” <i>Verksamheten inom kultur och fritid ska skapa bästa möjliga förutsättningar för ett rikt kultur-, fritids- och idrottsliv och stärka den demokratiska utvecklingen</i> ”. Kommunfullmäktiges långsiktiga mål är: <ul style="list-style-type: none"> -Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka. - Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka. - Flickors deltagande inom Ung Fritids fritidsverksamheter ska öka. - Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka. - Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka
Syfte och inriktning	Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och fritidsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt att barn från resurssvaga familjer kan delta i kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter.
Ansvarig nämnd	Kultur- och fritidsnämnden
Intervjuer	Förvaltningschef Annan strategisk funktion inom förvaltningen Representanter för ett antal kultur- och fritidsaktiviteter
Ungefärlig tidplan	Före sommaren 2018

¹ Lindquist, Ulf mfl (2011): Kommunallagen, i lydelsen den 1 januari 2017: en handbok med lagtext och kommentarer, femtonde upplagan, Wolters Kluwer, s.148-149

Kontroll av kvalitet i hemtjänsten

Bakgrund	Hemtjänsten utgör en central verksamhet för äldre personer. Kvaliteten på tjänsterna är av stor betydelse för brukaren, dennes anhöriga samt för möjligheten att bo kvar i det egna hemmet. Revisorerna genomförde 2017 en granskning av kostnadskontrollen inom hemtjänsten. Denna granskning inriktas mot styrningen av kvalitet.
Syfte och inriktning	Syftet är att ge revisorerna ett underlag för att bedöma om styrningen av kommunala och privata utförare säkerställer en god kvalitet inom hemtjänsten. Granskningen ska omfatta hela processen från riktlinjer/avtal via biståndsbedömningen och genomförandet hos utförarna. Uppföljningsprocedurerna och hantering av avvikelser ska också ingå i granskningen. På utförarnivå ska intervjuer göras med både kommunala och privata utförare.
Ansvarig nämnd	Äldreomsorgsnämnden
Intervjuer	Äldreomsorgsnämndens presidium Chef Social- och omsorgskontoret alt. Mellanchefer för området Chef och representanter för myndighetsutövning Representant för kvalitets- och avtalsenheten Chefer för ett antal utförarenheter
Ungefärlig tidplan	Granskningen påbörjas innan sommaren 2018

Förstudie - Södertäljelyftet

Bakgrund	Kommunstyrelsen beslutade i mars 2017 om att anslå 100 mnkr för nämnders investeringar under åren 2017 – 2019. "Satsningen ska komma hela Södertälje till del och upprusta och inbegripa satsningar både i centrala staden och i kommundelarna." Stadsdirektören gavs i uppdrag att ta fram en plan för "Södertäljelyftet". Detta resulterade i ett tjänsteutlåtande för KS i maj (Tjut KS17/123) där finansiella förutsättningar och konsekvenser samt förslag till fördelning till respektive nämnd beskrevs.
Syfte och inriktning	Förstudien syftar till att ge revisorerna ett kunskapsunderlag som beskriver hur dessa satsningar fortskrider och styrs.
Ansvarig nämnd	Kommunstyrelsen samt övriga nämnder
Intervjuer	Kommundirektören och ekonomidirektören samt ett antal representanter för olika satsningsområden. Förstudien görs på övergripande nivå med nedslag i två satsningsområden för att beskriva hur uppföljningsprocedurerna fungerar.
Ungefärlig tidplan	Påbörjas före sommaren 2018

2.6 Uppföljning av tidigare granskningar

En väsentlig del i revisionens arbete är att följa upp tidigare granskningar för att se vilka resultat granskningarna givit. Under 2018 kommer följande granskningar följas upp (från 2016) för att se vilka åtgärder som vidtagits samt hur statusen är idag:

- Upphandling av tolkar
- Elevhälsan
- Lex Maria
- Underhåll av gator och vägar

2.7 Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen

Granskningen av intern kontroll i redovisningsrevisionen syftar till att kontrollera om rutiner och kontroller är tillräckliga för att säkerställa att den löpande redovisningen och årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel.

I planeringsfasen sker en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys avseende den ekonomiska redovisningen. Med hjälp av analysen inriktas revisionen mot de områden där risken för väsentliga fel är störst. Utvalda rutiner granskas genom en kombination av analytisk granskning och substansgranskning.

Utöver denna granskning sker ett antal andra granskningsinsatser t ex:

- Kontroll av väsentliga förändringar i redovisningsprinciperna jämfört med tidigare år
- Analys av konton genom stickprov. Exempel på konton som granskas är:
  - konton med stora/oväntade budgetavvikelser eller där risken för fel kan vara stor
  - förtroendekänsliga konton (t ex konsultkostnader, representation, resor)
  - andra väsentliga konton (t ex juridiska konsultationer)
- Översiktlig granskning av skatter och avgifter
- Granskning av att räkenskapsmaterialet uppfyller de krav som ställs i lagstiftning och god sed

2.7 Granskning av delårsbokslut och delårsrapport

Revisorerna ska enligt lagens krav granska en delårsrapport omfattande minst 6 månader, högst 8 månader, enligt *God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting*. Granskningen inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen. Granskningen innefattar även

kontroller av att kommunens delårsrapport överensstämmer med anvisningarna i lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning.

Granskningsresultaten vid delårsbokslutet utgör en viktig information inför granskningen av årsbokslutet. Resultat från granskningen sammanfattas i en skriftlig presentation och ett underlag för uttalande om delårsrapporten till fullmäktige.

2.8 Granskning av årsbokslut och sammanställd redovisning

Granskning av årsredovisningen syftar till att bedöma om årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning d v s att

- tillgångar och skulder existerar och avser kommunen
- tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt
- kommunens samtliga tillgångar och skulder redovisats
- inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt och avser verksamhetsåret
- årsredovisningen är upprättad enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed enligt de regler och anvisningar som finns för kommuner

Granskningen syftar även till att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslutade mål med avseende på god ekonomisk hushållning. Granskningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse och nämndernas verksamhetsberättelser
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Investeringsredovisning
- Sammanställd redovisning

Utgångspunkter är den väsentlighets- och riskanalys som upprättas vid granskning av internkontroll. Resultat från granskningen sammanfattas i skriftlig rapport och i det slutliga uttalandet i den årliga revisionsberättelsen.

4. Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorer och suppleanter har av kommunfullmäktige utsetts för mandatperioden t.o.m 2018 enligt följande:

	Ordinarie	Suppleanter
Telge Förvaltnings AB	Christer Björk	Elisabet Komheden
Telge AB	Christer Björk Elisabet Komheden	Sören Lekberg Bo Fredriksson
Telge Bostäder AB	Bo Fredriksson	Konrad Breidenstein
Telge Fastigheter AB	Severios Halef	Bo Backlund
Telge Nät AB	Bo Backlund	Ester Rudolfsson Mattsson
Telge Hovsjö AB	Ester Rudolfsson Mattsson	Johanna Sällberg
Södertälje Hamn AB	Sören Lekberg	Severios Halef
Tom Tits Experiment AB	Simon Simonsson	Jan Wattsgård
Telge Inköp AB	Johanna Sällberg	Elisabet Komheden
Telge Återvinning AB	Jan Wattsgård	Bo Backlund
Telge Energi AB	Konrad Breidenstein	Bo Fredriksson
Telge Tillväxt AB	Elisabet Komheden	Johanna Sällberg
Söderenergi AB	Christer Björk	Bo Backlund

5. Övriga uppdrag

Sören Lekberg är förtroendevald revisor i Samordningsförbundet Södertälje. Elisabet Komheden är vald revisor i stiftelsen Barnens dag.

Barnens dag stiftelsen	Elisabet Komheden	Christer Björk
------------------------	-------------------	----------------